

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi. Luonnos on erittäin kattava ja perusteellinen. Sen sisältöihin on helppo yhtyä. Etelä-Pohjanmaan liitto kiinnittää lausunnossa huomiota maakunnan aluekehittämisen kannalta elintärkeisiin huoltovarmuusteemoihin: liikenteeseen, energia-asioihin ja ruokahuoltoon.

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

-

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

Liikenne

Huoltovarmuuden keskeinen elementti on toimiva ja turvallinen logistiikka ja liikenneyhteydet. Maailmantalouden häiriötilat, pakotteet ja vastapakotteet, hintojen nousu sekä raaka-aineiden ja hyödykkeiden saatavuusongelmat korostavat liikenteen ja logistiikan tärkeyttä. Tavaroiden ja ihmisten pitää kulkea poikkeustilassakin. Kriittisenä yhteiskunnan toimintona liikenteen turvallisuus ja suojaus tulee olla ajan tasalla. Selonteon kirjaukset ovat kannatettavia.

Suomen liikennepolitiikan strategisessa ajattelussa ja huoltovarmuuden nimissä tulee muuttuneen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi keskittyä maan sisäisen liikenneverkon kehittämiseen hyödyntäen läntisen Suomen satama-, raide-, maantie- ja lentoyhteyksien tarjoamat mahdollisuudet koko maan logistiikan toimivuudelle. Näistä esimerkkeinä mm. lakkautusuhan alla olevan Suupohjan radan merkitys myös Suomen turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta.

Energia

Huoltovarmuusselonteossa todetaan, että ”turve on nähty kotimaisuuden vuoksi perinteisesti huoltovarmuuspolttoaineena. Turpeen markkinaehtoisen käytön väheneminen on heikentänyt turpeen roolia varautumisessa.” Selonteossa linjataan, että ”aktivoidaan lämmöntuottajia solmimaan kiinteitä turpeen hankintasopimuksia turvetuottajien kanssa.” On ehdottomasti huomioitava, että energiaturpeen käytön väheneminen ei saa johtaa Suomen energiahuollon toimitus- ja huoltovarmuuden heikkenemiseen. Energiaturvetta tarvitaan polttoaineena tulevina vuosina.

Metsätalouden tärkeys nousee entisestään. Tavaravirrat etsivät uusia uomia, kun metsäyhtiöt hakevat korvaavaa puuta tyrehtyneen Venäjän-tuonnin tilalle kotimaasta ja naapurimaista. On tärkeää varmistaa laaja-alaiset toimenpiteet, jotta voidaan varmistaa puun saatavuus ja saada metsänhoidon sivuvirrat täysimääräisesti käyttöön.

Valmisteilla on energiaomavaraisuuden ja toimitusvarmuuden lisäämiseksi merkittävä kokonaisuus, jolla vauhditetaan nopealla aikataululla siirtymistä fossiilisista polttoaineista uusiutuviin energiamuotoihin. Pidemmän aikavälin vaikutusta saadaan aikaan nostamalla esiin biokaasun mahdollisuudet ja bioenergia. Toimenpiteillä saadaan laajasti vaikutusta lämmityskäyttöön, tieliikenteeseen ja teollisuuteen. Suuria mahdollisuuksia lähitulevaisuudessa uusiutuvalla energiatuotannolle on nähtävissä tuulivoimasta ja auringosta, ja jatkossa uusiutuvalla vedylle. Tämä vaatii riittäviä investointitukia ja veroratkaisuja kotimaisen biokaasun ja bioenergian edistämiseksi sekä määrärahoja uusiutuvien energiamuotojen jakeluverkkojen kehittämiseksi.

Ruoka

Kirjaukset elintarvikehuollon sektorikohtaisesta varautumisesta ovat kannatettavia. Ruokahuollon kysymykset ovat elintärkeitä ja vaativat toimia, jotta kotimaisen ruuantuotannon toimintaedellytykset säilytetään. Toimenpiteet koskettavat alkutuotannon kustannuskriisiä ja huoltovarmuuden turvaamista.

Etelä-Pohjanmaa ja muut Länsi-Suomen pohjalaismaakunnat ovat Suomen ruoka-aitta. Meillä on mahdollisuus ja tahtoa turvata Suomen ruokahuolto. Alueella on investoitu voimakkaasti, joka heijastaa tuottajien vahvaa uskoa tulevaisuuteen. Tämän varaan on hyvä rakentaa kestävä ruuantuotannon tulevaisuutta, jos siihen vain annetaan mahdollisuus. Suomalaisten maanviljelijöiden keski-ikä on verrattain korkea, joten tarvitsemme pian uusia motivoituneita kotimaisesta ruoantuotannosta vastaavia maatalousyrittäjiä. Meidän on tehtävä kaikkemme, jotta he näkisivät sen vaihtoehdon uskottavana ja taloudellisesti kannattavana.

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

-

Koskela Maarit

Etelä-Pohjanmaan liitto - Lausunnon ovat valmistelleet maakuntajohtaja

Heli Seppelvirta ja innovaatiojohtaja Antti Saartenoja